

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Андрій БЕКЕША

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Важливо зазначити, що Україна володіє потужним туристичним потенціалом, який реалізується недостатньо. Зокрема, від 2021 року в час пандемії ковіду та від 2022 року повномасштабного вторгнення Росії на нашу територію спостерігаємо сповільнення розвитку туристичної діяльності, а також і втрати частини туристичних ресурсів, які формують туристичний потенціал нашої країни.

Щоб зрозуміти природу сутності туристичного потенціалу, потрібно проаналізувати насамперед його значення. На сьогодні у світі існує безліч визначень поняття «потенціал», яке запозичене з латинської мови та означає «potentia» – можливості, влада, вплив, сила, здатності, пов'язане з «potere» – могли, «potis» – могутній, здатний (до чогось), споріднене з дінд. «patih» – пан [1, с. 541].

Мета – обґрунтувати зміст і компонентну структуру туристичного потенціалу туристично-екскурсійної діяльності.

Методи дослідження: теоретичний аналіз, узагальнення, синтез.

Результати. Аналізуючи туристичний потенціал, ми розуміємо, що це сукупність туристичних ресурсів і туристичних можливостей, зокрема природних, культурно-історичних та соціально-економічних передумов для організації туристичної діяльності на певній території, природних і рукотворних об'єктів, а також умов, можливостей і засобів, які придатні для формування туристичного продукту.

Велика кількість дослідників не розділяють категорії «туристичний потенціал», «туристичні ресурси» та «рекреаційні ресурси» і тому широко застосовують концепції туризму та рекреаційних ресурсів як комплекс природних і техногенних об'єктів, необхідних для виробництва туристичного продукту. Науковці В. Семенов, М. Балджи, В. Мозгальова наголошують, що в процесі інтенсивного розвитку туристичної діяльності створюється, уточняється та вдосконалюється понятійний апарат, який належить до туристично-екскурсійної сфери [2].

Погоджуємося з думкою науковців М. Мальською та Н. Паньків, що до структури туристичного потенціалу входять «такі компоненти, як природний, історико-культурний та соціально-економічний. Решта компонентів враховуються при коректуванні отриманих результатів. Туристичний потенціал оцінюється відносно найбільш масових форм туризму (оздоровчого, пізнавального, спортивного, ділового і т. д.)» [3, с. 22].

Досліджуючи структуру туристичного потенціалу території, можемо виокремити такі дві групи: туристичні ресурси (природні: флористичні, фауністичні, кліматичні, орографічні, гідрологічні, бальнеологічні та інші; культурно-історичні: матеріальні, духовні) та туристичну інфраструктуру (розміщення, транспорт, харчування, дозвілля та розваги, спеціалізовану сферу). Важливими чинниками туризму та рекреаційного розвитку регіону є саме ресурси, їх об'єм, структура, динаміка та збалансованість джерел формування. Туристичні ресурси та туристична інфраструктура мають спільну підгрупу – соціально-економічні ресурси, до яких належать такі елементи: трудові, інформаційні, управлінські, матеріально-технічні та інші [3].

Висновок. Отже, безперечним є те, що основою туристично-екскурсійного потенціалу є туристичні ресурси.

Наявність лише ресурсних компонентів уже забезпечує мінімальний рівень розвитку туристично-екскурсійної сфери. Людині для відновлення витраченої за час трудової діяльності енергії достатньо змінити звичне середовище, виїхати за межі постійного місця проживання, навіть за умови відсутності комфортабельних засобів розміщення та якісної туристичної інфраструктури. Проте досягнути високого соціально-економічного ефекту від розвитку туризму можна тільки після реалізації заходів щодо благоустрою території, розвитку матеріально-технічної бази туризму тощо.

Також важливою ознакою туристично-екскурсійного потенціалу є те, що після його використання туристами корисні властивості зберігаються. Тож вони відіграють роль засобів праці у туризмі, завдяки яким можна виробляти різноманітні за своїм характером туристичні продукти та здійснювати подальший розвиток туристичної галузі.

Ключові слова: туристично-екскурсійний потенціал, туристичні ресурси, інфраструктура, розвиток.

Список використаних джерел

1. Етимологічний словник української мови: У 7 т. Т. 4: Н-П / Р.В. Болдирев та ін.; за заг. ред.: В.Т. Коломієць, В.Г. Складенко. Київ, 2003. 656 с.
2. Семенов В.Ф., Балджи М.Д., Мозгальова В.М. Регіональний вимір рекреаційно-туристичної діяльності: монографія. Одеса: Вид-во «Optimum». 2008. 201 с
3. Марта Мальська, Наталія Паньків Туристично-ресурсний потенціал території: підручник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Київ: Видавець ФОП Піча Ю.В., С 2022. – 534.